UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

17 päivänä maaliskuuta 2011 *

Yhdistetyissä asioissa C-372/09 ja C-373/09,

joissa on kyse EY 234 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka Cour de cassation (Ranska) on esittänyt 10.9.2009 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 17.9.2009, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa, jotka on pannut vireille

Josep Peñarroja Fa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit K. Schiemann, L. Bay Larsen (esittelevä tuomari), C. Toader ja A. Prechal,

julkisasiamies: P. Mengozzi,
kirjaaja: yksikönpäällikkö M.-A. Gaudissart,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 15.9.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Josep Peñarroja Fa,

– Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues, B. Messmer ja A. Czubinski,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään C. Wissels ja J. Langer,

– Itävallan hallitus, asiamiehenään E. Riedl,

– Euroopan komissio, asiamiehinään H. Støvlbæk, I. Rogalski ja C. Vrignon,

– EFTAn valvontaviranomainen, asiamiehinään X. Lewis, F. Simonetti ja I. Hauger,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat EY 43, EY 45, EY 49 ja EY 50 artiklan, joita vastaavat nykyään SEUT 49, SEUT 51, SEUT 56 ja SEUT 57 artikla, sekä ammattipätevyyden tunnustamisesta 7.9.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY (EUVL L 255, s. 22) 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan tulkintaa.

2 Nämä pyynnöt on esitetty kahdessa asiassa, joissa kantajana on Espanjan kansalainen Josep Peñarroja Fa ja jotka koskevat hänen merkitsemistään espanjan kielen kääntäjäksi yhtäältä cour d'appel de Paris'n pitämään tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloon ja toisaalta tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden valtakunnalliseen luetteloon.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2005/36 1 artikla kuuluu seuraavasti:

”Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltion, joka vaatii säännellyn ammatin harjoittamisen aloittamiseksi tai sen harjoittamiseksi alueellaan määrättyä ammattipätevyyttä (jäljempänä ’vastaanottava jäsenvaltio’), on tunnustettava kyseisen ammatin harjoittamisen aloittamiseen ja sen harjoittamiseen ammattipätevyys, joka on hankittu yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa (jäljempänä ’kotijäsenvaltio’) ja joka antaa kyseisen pätevyyden haltijalle oikeuden harjoittaa siellä samaa ammattia.”

4 Direktiivin 3 artiklassa, joka on otsikoitu ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä tarkoitetaan

a) ’säännellyllä ammatilla’ yhdestä tai useammasta toiminnan lajista koostuvaa ammattitoimintaa tai -toimintoja, jonka aloittamisen tai harjoittamisen tai jonkin harjoittamisen muodon edellytyksenä on, suoraan tai välillisesti, lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla tietyn ammattipätevyyden omaaminen; yksi tällainen ammattitoiminnan harjoittamisen muoto on sellaisen ammattinimikkeen käyttö, johon lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla

vain tietyn ammattipätevyyden omaavilla henkilöillä on oikeus. Kun ensimmäistä virkettä ei sovelleta, säänneltyyn ammattiin rinnastetaan 2 kohdassa tarkoitettu ammatti;

b) ’ammattipätevyydellä’ pätevyyttä, josta on osoituksena muodollisesta pätevyydestä annettu asiakirja, 11 artiklan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettu pätevyystodistus ja/tai ammattikokemus;

_ _”

5 Direktiivin 4 artiklassa, joka koskee tunnustamisen vaikutuksia, säädetään seuraavaa:

”1. Ammattipätevyyden tunnustaminen vastaanottavassa jäsenvaltiossa antaa etua saavalle henkilölle oikeuden ryhtyä harjoittamaan kyseisessä jäsenvaltiossa sitä ammattia, johon kyseisellä henkilöllä on pätevyys kotijäsenvaltiossaan, sekä harjoittaa sitä siellä samoin edellytyksin kuin vastaanottavan jäsenvaltion omat kansalaiset.

2. Tässä direktiivissä ammatti, jota hakija haluaa harjoittaa vastaanottavassa jäsenvaltiossa, on sama kuin se ammatti, johon kyseisellä henkilöllä on pätevyys kotijäsenvaltiossaan, jos ammatin käsittämät toiminnan lajit ovat vastaavanlaiset.”

6 Direktiivin II osaston, joka koskee palvelujen tarjoamisen vapauden periaatetta, 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Rajoittamatta yhteisön oikeuden erityissäännösten ja tämän direktiivin 6 ja 7 artiklan soveltamista, jäsenvaltiot eivät voi mistään ammattipätevyyteen liittyvästä syystä rajoittaa palvelujen tarjoamisen vapautta toisessa jäsenvaltiossa,

a) jos palvelun tarjoaja on laillisesti sijoittautunut jäsenvaltioon (jäljempänä ’sijoittautumisjäsenvaltio’) harjoittaakseen siellä samaa ammattia, ja

b) palvelun tarjoajan muuttaessa, jos palvelun tarjoaja on harjoittanut asianomaista ammattia sijoittautumisjäsenvaltiossa vähintään kahden vuoden ajan viimeisten kymmenen vuoden aikana, mikäli ammatti ei ole säännelty sijoittautumisjäsenvaltiossa. Kahden vuoden kokemusta koskevaa ehtoa ei sovelleta, jos joko ammatti tai ammattiin johtava koulutus on säännelty, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön oikeuden erityissäännösten ja tämän direktiivin 6 ja 7 artiklan soveltamista.

_ _”

Kansallinen oikeus

7 Cour de cassationin hallintojaoston pitämään tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden valtakunnalliseen luetteloon ja kunkin cour d’appelin pitämään tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloon merkitsemistä sekä näiden asiantuntijoiden nimeämistä säädellään erityisesti seuraavissa teksteissä:

– tuomioistuimia avustavista asiantuntijoista 29.6.1971 annettu laki (loi relative aux experts judiciaires) nro 71-498, sellaisena kuin se on muutettuna 11.2.2004 annetulla lailla nro 2004-130 (jäljempänä laki nro 71-498)

– tuomioistuimia avustavista asiantuntijoista 23.12.2004 annettu asetus (décret relatif aux experts judiciaires) nro 2004-1463, sellaisena kuin se on muutettuna 19.7.2007 annetulla asetuksella nro 2007-119 (jäljempänä asetus nro 2004-1463)

– rikosprosessilain (code de procédure pénale) 157 §.

Laki nro 71-498

8 Lain nro 71-498 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Jos laissa tai asetuksissa olevista rajoituksista ei muuta johdu, tuomarit voivat tosiseikkojen selvittämiseksi tai neuvojen tai asiantuntijalausunnon saamiseksi nimetä johonkin 2 §:n mukaisesti pidettyyn luetteloon merkityn henkilön. He voivat tarvittaessa nimetä kenet tahansa valitsemansa henkilön.”

9 Lain 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

”I Tuomareiden tiedoksi laaditaan

1. Cour de cassationin hallintojaoston pitämä tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden valtakunnallinen luettelo

2. Kunkin cour d'appelin pitämä tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luettelo.

II Ensimmäinen merkitseminen cour d'appelin pitämään luetteloon asiantuntijana tehdään erityisen otsakkeen alla ja kahden vuoden pituiseksi koeajaksi.

Kun koeaika on päättynyt ja uusi hakemus esitetty, asiantuntija voidaan merkitä uudelleen luetteloon viideksi vuodeksi sen jälkeen, kun tuomioistuimien ja asiantuntijoiden edustajista koottu komitea on antanut perustellun lausuntonsa. Tätä varten arvioidaan asianomaisen henkilön kokemus sekä tiedot, jotka hänellä on oikeudenkäynnin pääperiaatteista ja asiantuntijalle toimeksi annettuihin asian selvittämistoimiin sovellettavista menettelysäännöistä.

Myöhemmät luetteloon merkitsemiset viiden vuoden ajaksi edellyttävät uuden hakemuksen tutkimista edellisessä kohdassa esitettyjen edellytysten mukaisesti.

III Henkilöä ei voida merkitä valtakunnalliseen tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloon, ellei hän osoita, että hän on ollut merkittynä cour d'appelin pitämään luetteloon keskeytyksettä kolmen vuoden ajan. Hänet merkitään valtakunnalliseen luetteloon seitsemän vuoden ajaksi, ja samanpituisen uudelleenmerkitsemisen edellytyksenä on uuden hakemuksen tutkiminen.

– –”

Asetus nro 2004-1463

10 Asetuksen nro 2004-1463 2 §:ssä säädetään tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloihin merkitsemisen yleisistä edellytyksistä seuraavaa:

”Luonnollinen henkilö voidaan merkitä tai merkitä uudelleen asiantuntijoiden luetteloon vain, mikäli hän täyttää seuraavat edellytykset:

1) hän on aina toiminut kunniallisesti, nuhteettomasti ja hyvien tapojen mukaisesti

2) hän ei ole joutunut tekojensa vuoksi hallinnollisen seuraamus- tai kurinpitomenettelyn kohteeksi, jonka seurauksena on ollut viraltapano, poistaminen luettelosta, ammatinharjoittamisen oikeuden menetys tai hyväksynnän tai luvan peruuttaminen

3) hän ei ole ollut henkilökohtaisessa konkurssissa tai häneen ei ole sovellettu muuta kauppalain (code de commerce) VI osaston II luvun mukaista seuraamusta

4) hän harjoittaa tai on harjoittanut riittävän kauan ammattia tai toimintaa, joka liittyy hänen erityisalaansa

5) hän harjoittaa tai on harjoittanut tätä ammattia tai toimintaa riittävän ammattipätevyyden saamiseen johtavissa olosuhteissa

– –”

11 Cour d'appelin pitämää tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloa koskevasta merkitsemismenettelystä säädetään asetuksen nro 2004-1463 6 §:ssä näin:

”– –

Hakemuksesta ilmenevät kaikki tarvittavat yksityiskohdat ja erityisesti seuraavat tiedot:

– –

2) tiedot hakijan kelpoisuusasiakirjoista ja loppututkinnoista, tieteellisistä, teknisistä ja ammatillisista töistä, eri tehtävistä, joissa hakija on toiminut, ja kaikesta hänen ammattitoiminnastaan sekä tarvittaessa nimi- ja osoitetiedot hakijan työnantajista

3) selvitys hakijan pätevyydestä erityisalallaan

– –”

12 Cour d'appelin pitämää tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloa koskevasta uudelleenmerkitsemismenettelystä säädetään asetuksen nro 2004-1463 10 §:ssä seuraavaa:

"– –

Hakemukseen liitetään kaikki asiakirjat, joiden avulla voidaan arvioida seuraavat seikat:

1) hakijan kokemus, joka hänelle on kertynyt sekä omalla erityisalallaan että asiantuntijan tehtävässä viimeisimmän luetteloon merkitsemisen jälkeen

2) hakijan tiedot oikeudenkäynnin pääperiaatteista ja asiantuntijalle toimeksi annettuihin asian selvittämistoimiin sovellettavista menettelysäännöistä sekä hänen näillä aloilla käymistä koulutuksista."

13 Cour de cassationin hallintojaoston pitämää tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloa koskevasta merkitsemis- ja uudelleenmerkitsemismenettelystä säädetään asetuksen nro 2004-1463 17 §:ssä seuraavaa:

"– –

Procureur général (syyttäjä) käsittelee hakemuksen. Hän varmistaa, että lain [nro 71-498] 2 §:n III kohdan mukainen cour d'appelin luetteloon merkitsemisen kestoa koskeva edellytys täyttyy hakemuksen esittämistä seuraavan vuoden tammikuun ensimmäisenä päivänä. Procureur général pyytää lausunnon sen cour d'appelin presidentiltä ja procureur généralilta, jonka luetteloon hakija on merkitty, ja toimittaa hakemukset ja oman lausuntonsa Cour de cassationin hallintojaostolle."

14 Asetuksen nro 2004-1463 20 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Luetteloiden pitämisestä vastaavan viranomaisen tekemiin merkitsemisen tai uudelleenmerkitsemisen hyväksyviin tai hylkääviin päätöksiin voidaan hakea muutosta Cour de cassationilta."

Rikosprosessilaki

15 Tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden nimeämisestä rikosoikeuden alalla säädetään rikosprosessilain 157 §:ssä seuraavaa:

"Asiantuntijat valitaan niiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden joukosta, jotka on merkitty joko Cour de cassationin laatimaan valtakunnalliseen luetteloon tai cour d'appelien pitämään luetteloon lain nro 71-498 mukaisten edellytysten mukaisesti – –

Tuomioistuimet voivat poikkeuksellisesti valita perustellulla päätöksellä asiantuntijoita, joita ei ole merkitty mihinkään näistä luetteloista."

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

16 Peñarroja Falla on kotipaikka Barcelonassa, ja hän on toiminut Kataloniassa valantehneenä kielenkääntäjänä yli 20 vuotta. Espanjan ulkoministeriö ja Katalonian hallitus ovat hyväksyneet hänet tähän toimeen kilpailumenettelyn läpäisemisen jälkeen. Hän tekee käännöksiä ranskan kielestä espanjan kieleen ja espanjan kielestä ranskan kieleen.

17 Peñarroja Fa haki ensimmäistä merkitsemistä cour d'appel de Paris'n pitämään tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloon espanjan kielen kääntäjänä kahden vuoden ajaksi. Hänen hakemuksensa hylättiin mainitun cour d'appelin tuomareiden ja syyttäjien yleiskokouksen 12.11.2008 tekemällä päätöksellä.

18 Peñarroja Fa haki samanaikaisesti merkitsemistä asiantuntijaksi samalla alalla Cour de cassationin hallintojaoston pitämään tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden valtakunnalliseen luetteloon. Cour de cassationin hallintojaosto hylkäsi hakemuksen 8.12.2008 tekemällään päätöksellä.

19 Peñarroja Fa valitti asetuksen nro 2004-1463 säännösten mukaisesti näistä molemmista päätöksistä ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.

20 Tässä tilanteessa Cour de cassation päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle asiassa C-372/09 seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko [EY] 50 artiklaa tulkittava siten, että se voi koskea kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetussa asiassa sellaiselle ammatinharjoittajalle asiantuntijana annettua toimeksiantoa, jonka asiaa käsittelevä tuomioistuin määrää tehtäväänsä – –?

2) Onko osallistumista [EY] 45 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetun julkisen vallan käyttöön tulkittava siten, että se kattaa ranskalaisen tuomioistuimen antaman asiantuntijatoimeksiannon, sellaisena kuin siitä on säädetty Ranskan siviiliprosessilaissa, rikosprosessilaissa, ja – – laissa nro 71-498 ja – – asetuksessa nro 2004-1463?

3) Onko [EY] 43 ja [EY] 49 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä – – laista nro 71-498 ja – – asetuksesta nro 2004-1463 – – ilmenevälle lainsäädännölle, jonka mukaan cour d'appelin pitämään luetteloon merkitsemiselle on asetettu ikää, pätevyyttä, nuhteettomuutta ja riippumattomuutta koskevat edellytykset eikä siinä ole säädetty sen huomioon ottamisesta, että sen [jäsen]valtion tuomioistuimet, josta hakija on lähtöisin, ovat jo tunnustaneet hänelle asiantuntijan aseman, tai sellaisten muiden yksityiskohtaisten sääntöjen käyttöön ottamisesta, joiden avulla hänen ansionsa voidaan tarkastaa?"

21 Asiassa C-373/09 Cour de cassation on esittänyt kaksi kysymystä, jotka ovat samat kuin asiassa C-372/09 esitetyt kaksi kysymystä, ja lisäksi seuraavat kysymykset:

"3) Onko [EY] 43 ja [EY] 49 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä – – laista nro 71-498 ja – – asetuksesta nro 2004-1463 – – ilmenevälle lainsäädännölle, jonka mukaan valtakunnalliseen luetteloon merkitseminen ja Cour de cassationin auktorisoiman asiantuntijan nimike varataan ainoastaan sellaisille ammatinharjoittajille, jotka ovat olleet merkittyinä jonkin ranskalaisen cour d'appelin pitämään luetteloon vähintään kolmen vuoden ajan?

4) Onko – – direktiivin 2005/36 – – 3 artiklan [1 kohdan a alakohtaa] tulkittava siten, että se kattaa tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden toimeksiantojen suorittamisen Cour de cassationin auktorisoiman asiantuntijan nimikkeellä – – laissa nro 71-498 ja – – asetuksessa nro 2004-1463 – – säädettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti?"

22 Nämä kaksi asiaa yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten 16.10.2009 annetulla yhteisöjen tuomioistuimen presidentin määräyksellä.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Alustavat toteamukset

23 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kysymykset koskevat tuomioistuimia avustavia kaikenlaisia asiantuntijoita eivätkä siis muodollisesti rajoitu vain sellaisiin asiantuntijoihin, jotka ovat kääntäjiä.

24 Ennakkoratkaisupyynnöistä käy kuitenkin ilmi, että pääasiat koskevat Peñarroja Fan merkitsemistä kyseisten asiantuntijoiden luetteloon kielenkääntäjänä. Lisäksi on todettava, että vaikka sellaisten toimeksiantojen sisältö, jotka tuomioistuimet antavat kääntäjinä toimiville asiantuntijoille niissä vireillä olevien asioiden yhteydessä, ja tällaisten toimeksiantojen toteuttamisen edellytykset ilmenevät ennakkoratkaisumenettelyn asiakirjoista, unionin tuomioistuin ei voi muita asiantuntijoita koskevien tietojen perusteella tutkia riittävän täsmällisesti heitä koskevia kysymyksiä.

25 Näissä olosuhteissa on syytä tarkastella esitettyjä kysymyksiä ainoastaan kielenkääntäjinä tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden osalta.

Asiassa C-373/09 esitetty neljäs kysymys

26 Asiassa C-373/09 esittämällään neljännellä kysymyksellä, jota on tarkasteltava ensin, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, kuuluvatko toimeksiannot toimia tuomioistuimia kielenkääntäjinä avustavina asiantuntijoina, kun tällaisen toimeksiannon suorittaa Cour de cassationin pitämän valtakunnallisen luettelon kaltaiseen luetteloon merkitty asiantuntija, direktiivin 2005/36 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ”säännellyn ammatin” käsitteen alaan.

27 Aluksi on todettava, että säännellyn ammatin käsitteen määritteleminen kuuluu unionin oikeuden alaan (ks. asia C-586/08, Rubino, tuomio 17.12.2009, Kok., s. I-12013, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Direktiivin 2005/36 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan tällä käsitteellä tarkoitetaan ”yhdestä tai useammasta toiminnan lajista koostuvaa ammattitoimintaa tai -toimintoja, jonka aloittamisen tai harjoittamisen tai jonkin harjoittamisen muodon edellytyksenä on, suoraan tai välillisesti, lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla tietyn ammattipätevyyden omaaminen”.

29 Lain nro 71-498 ja asetuksen nro 2004-1463 tavoitteena on oikeusalamaisten suojelemiseksi ja hyvän lainkäytön varmistamiseksi laatia luetteloita eri alojen ammattilaisista, joiden puoleen tuomioistuimet voivat kääntyä asiantuntijalausuntojen saamiseksi tai muita toimeksiantoja varten tuomioistuimissa vireillä oleviin asioihin liittyvissä menettelyissä.

30 Näiden säännösten ainoa tarkoitus on siis helpottaa turvautumista ammattilaisiin, kuuluivatpa he säänneltyjen ammattien ryhmään tai eivät, eikä säännellä tietyn pätevyyden tunnustamista, johon cour d'appelilla tai Cour de cassationin hallintojaostolla ei kummallakaan ole toimivaltaa (ks. analogisesti asia C-285/01, Burbaud, tuomio 9.9.2003, Kok., s. I-8219, 91 kohta). Lisäksi tuomioistuimet voivat lainmukaisesti turvautua asiantuntijoihin, joita ei ole merkitty mainittuihin luetteloihin. Täten kyseisillä säännöksillä ei itsessään oteta käyttöön tällaista säänneltyä ammattia.

31 Se, että henkilöt suorittavat käännöstöitä ranskalaisille tuomioistuimille nimikkeillä "asiantuntija cour d'appelissa" (expert près la cour d'appel) tai "Cour de cassationin auktorisoima asiantuntija" (expert agréé par la Cour de cassation), ei direktiivin 2005/36 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisen virkkeen toisen osan perusteella kumoa tällaista toteamusta.

32 Asiassa C-373/09 esitettyyn neljänteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että tuomioistuimia kääntäjinä avustaville asiantuntijoille annetut toimeksiannot, kun tällaisen toimeksiannon suorittaa Cour de cassationin pitämän valtakunnallisen luettelon kaltaiseen luetteloon merkitty asiantuntija, eivät kuulu direktiivin 2005/36 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun säännellyn ammatin käsitteen alaan.

Molemmissa asioissa esitetty ensimmäinen kysymys

33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee molemmissa asioissa esittämässään ensimmäisessä kysymyksessä, kuuluuko kansallisen tuomioistuimen sen

käsiteltäväksi saatetussa asiassa ammatinharjoittajalle Ranskan siviiliprosessi- tai rikosprosessilakiin sekä lakiin nro 71-498 ja asetukseen nro 2004-1463 liittyvässä oikeudellisessa yhteydessä antama asiantuntijatoimeksianto EY 50 artiklassa olevan palveluiden käsitteen alaan.

34 Aluksi on todettava asiakirjoista käyvän ilmi, että nyt käsiteltävässä asiassa tuomarin kussakin tapauksessa erikseen nimeämien tuomioistuinta kääntäjinä avustavien asiantuntijoiden toimeksiantojen tarkoituksena on tehdä puolueeton ja laadukas käännös yhdestä kielestä toiseen.

35 EY 50 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan palveluilla tarkoitetaan suorituksia, joista tavallisesti maksetaan korvaus ja joita määräykset tavaroiden, pääomien tai henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta eivät koske. Artiklan toisessa kohdassa luetellaan esimerkkeinä tähän palveluiden käsitteen alaan kuuluvia toimintoja, joiden joukossa on vapaiden ammattien harjoittamiseen kuuluva toiminta.

36 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden toimeksiantoja säännellään erityisillä säännöksillä, joiden mukaan kyseiset asiantuntijat muun muassa voivat osallistua asian käsittelyyn vain tuomarin toimeksiannosta ja joiden mukaan tuomari päättää toimeksiannon ehdoista ilman, että asiantuntijat voivat niistä poiketa, ja että toimeksiantoa koskevan palkkion vahvistaa lainkäyttöviranomainen.

37 Tästä on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan korvauksen olennainen piirre on se, että se on kyseisen suorituksen taloudellinen vastike, joka yleensä määritetään palvelun suorittajan ja palvelun vastaanottajan välillä (ks. mm. asia C-355/00, Freskot, tuomio 22.5.2003, Kok., s. I-5263, 54 ja 55 kohta ja asia

C-169/08, Presidente del Consiglio dei Ministri, tuomio 17.11.2009, Kok., s. I-10821, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 Näin ollen yksinomaan sillä, että palkkio vahvistetaan, niin kuin se vahvistetaan Ranskassa tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden osalta, viranomaisen määräämän tariffin mukaan, ei ole vaikutusta asiantuntijoille toimeksi annettujen suoritusten määrittelemiseen palvelujen tarjoamiseksi (ks. analogisesti asia C-157/99, Smits ja Peerbooms, tuomio 12.7.2001, Kok., s. I-5473, 56 kohta).

39 Lisäksi se, että kyseinen asiantuntija voi osallistua asian käsittelyyn vain tuomarin toimeksiannosta ja että tuomari päättää toimeksiannon ehdoista, ei olennaisesti erota kyseistä suoritusta perinteisistä sopimussuhteista palveluiden tarjoamisen alalla. Siten ei ole epätavallista, että palvelun suorittaja ja palvelun vastaanottaja antavat niitä sitovassa sopimuksessa toiselle osapuolelle tietyn päätösvallan ja samalla rajaavat päätösvaltaa suoritettavia palveluja koskevin täsmennyksin. Tässä yhteydessä asiantuntijan, joka on tehnyt hakemuksen tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloon merkitsemiseksi, on katsottava hyväksyneen tällaisten asiantuntijoiden palveluja koskevat erityiset säännöt ja erityisesti menettelysäännöt, jotka koskevat tuomarin toimivaltaa määrittää kussakin tapauksessa erikseen se, mitä on käännettävä, ja ne yksityiskohtaiset edellytykset, joilla kääntäjä avustaa tuomioistuinta asiantuntijatehtävässä.

40 Edellä esitetyn perusteella molemmissa asioissa esitettyyn ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että tuomioistuimen sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa ammatinharjoittajalle tapauskohtaisesti antama toimeksianto avustaa sitä asiantuntijana kääntäjän ominaisuudessa on EY 50 artiklassa, jota vastaa nykyinen SEUT 57 artikla, tarkoitettua palvelujen tarjoamista.

Molemmissa asioissa esitetty toinen kysymys

41 Molemmissa asioissa esitetyllä toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, kuuluuko kansallisen tuomioistuimen sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa ammatinharjoittajalle Ranskan siviiliprosessi- tai rikosprosessilakiin sekä lakiin nro 71-498 ja asetukseen nro 2004-1463 liittyvässä oikeudellisessa yhteydessä antama asiantuntijatoimeksianto EY 45 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetun ”julkisen vallan käyttöön liittyvän toiminnan” käsitteen alaan. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää erityisesti, että kyseistä tuomioistuinta avustava asiantuntija toimii tuomarin toimeksiannosta, että asiantuntijan asian käsittelyyn osallistumisen tarkoituksena on auttaa tuomaria päätöksenteossa ja että hänen mielipiteellään voi olla vaikutus tähän päätöksentekoon, vaikkei tuomarin tarvitsekaan toimia asiantuntijan päätelmien mukaisesti. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lisää, että tuomioistuinta avustavan asiantuntijan on noudatettava laissa vahvistettuja oikeudenkäyntiä koskevia periaatteita.

42 Tästä on huomautettava, että oikeuskäytännön mukaan toiminta kuuluu EY 45 artiklan ensimmäisen kohdan soveltamisalaan ainoastaan, jos toimintaan itsessään liittyy välitön ja nimenomainen osallistuminen julkisen vallan käyttöön (ks. vastaavasti mm. asia 2/74, Reyners, tuomio 21.6.1974, Kok., s. 631, Kok. Ep. II, s. 311, 45 ja 54 kohta).

43 Käsiteltävissä asioissa unionin tuomioistuimelle toimitetuista asiakirjoista käy ilmi, että kyseisen tuomioistuimia kääntäjänä avustavan asiantuntijan tehtävänä on toimittaa puolueeton ja laadukas käännös yhdestä kielestä toiseen eikä ilmaista mielipidettään asian aineellisesta sisällöstä.

44 Tällaisen asiantuntijan tekemät käännökset ovat siis vain avustavia palveluja, eikä niillä ole vaikutusta tuomioistuimen harkintavaltaan ja tuomiovallan vapaaseen käyttöön, joten tällaisia käännöspalveluita – kuten pääasioiden kantaja, Ranskan hallitus sekä Euroopan komissio ja EFTAn valvontaviranomainen ovat katsoneet – ei voida pitää julkisen vallan käyttöön liittyvänä toimintana (ks. analogisesti em. asia Reyners, tuomion 52 ja 53 kohta sekä asia C-306/89, komissio v. Kreikka, tuomio 10.12.1991, Kok., s. I-5863, 7 kohta).

45 Näin ollen molemmissa asioissa esitettyyn toiseen kysymykseen on vastattava, että pääasioissa kyseessä olevan kaltainen tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden käännöstoiminta ei ole EY 45 artiklan ensimmäisessä kohdassa, jota vastaa nykyinen SEUT 51 artiklan ensimmäinen kohta, tarkoitettua julkisen vallan käyttöön liittyvää toimintaa.

Asiassa C-372/09 esitetty kolmas kysymys

46 Asiassa C-372/09 esittämällään kolmannella kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, ovatko EY 43 ja EY 49 artikla esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa cour d'appelin pitämään tuomioistuimia kääntäjinä avustavien asiantuntijoiden luetteloon merkitsemiselle on asetettu ikää, pätevyyttä, nuhteettomuutta ja riippumattomuutta koskevat edellytykset säätämättä, että kansallisten viranomaisten on hakijan ammatillista pätevyyttä arvioidessaan otettava huomioon hakijan toisessa jäsenvaltiossa hankkima pätevyys, ja ottamatta käyttöön kyseisten viranomaisten suorittamaa harkintaa koskevia valvontajärjestelyjä.

47 Lisäksi on todettava, että toimitettujen tietojen mukaan Peñarroja Fan kotipaikka on Barcelonassa, hän toimii Kataloniassa valantehneenä kielenkääntäjänä ja haluaa tulla merkityksi kielenkääntäjäksi Ranskassa pääasioissa kyseessä oleviin kahteen tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloon.

48 Koska asiakirjoista ei ilmene, että Peñarroja Fan tarkoituksena olisi sijoittautua Ranskaan, unionin tuomioistuimelle esitettyä kysymystä on tarkasteltava vain palvelujen tarjoamisen vapauden alaan sovellettavien EY:n perustamissopimuksen määräysten osalta.

49 Ranskan hallitus katsoo, että pääasioissa kyseessä olevan kaltaisella kansallisella lainsäädännöllä, joka koskee sekä kunkin cour d'appelin pitämää tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloa että tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden valtakunnallista luetteloa, ei rajoiteta tuomioistuimille annettavan asiantuntija-avun tarjoamisen vapautta erityisesti, koska tuomarit voivat pääsääntöisesti lain nro 71-498 1 §:n nojalla määrätä tehtävään sellaisen henkilön, jota ei ole merkitty kyseisiin asiantuntijoiden luetteloihin.

50 Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa, että EY 49 artiklassa ei edellytetä ainoastaan sitä, että toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen palvelun tarjoajan kaikenlainen kansalaisuuteen perustuva syrjintä poistetaan, vaan siinä edellytetään myös kaikkien rajoitusten poistamista, vaikka niitä sovellettaisiin erotuksetta sekä kotimaisiin palvelun tarjoajiin että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin palvelun tarjoajiin, jos nämä rajoitukset ovat omiaan estämään toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen, siellä vastaavanlaisia palveluja lainmukaisesti tarjoavan henkilön toiminnan, haittaamaan tätä toimintaa tai tekemään siitä vähemmän houkuttelevaa (ks. vastaavasti mm. asia C-58/98, Corsten, tuomio 3.10.2000, Kok., s. I-7919, 33 kohta ja asia C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol Profissional ja Bwin International, tuomio 8.9.2009, Kok., s. I-7633, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on todennut, tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luettelot on kyllä laadittu kansallisen lain nojalla ”tiedoksi tuomareille”, mutta niiden tarkoituksena on auttaa tuomioistuimia varmistamaan se, että näitä avustavilla ammattilaisilla on oikeuslaitoksen toiminnan laadun ja tehokkuuden edellyttämä asiantuntemus ja muut tarvittavat kyvyt.

52 Kun otetaan huomioon tämä tavoite, on syytä todeta, että tuomioistuimia avustavia asiantuntijoita koskevien pääasioissa kyseessä olevien kaltaisten luetteloiden pitäminen vaikuttaa tuomioistuimien suorittamaan valintaan, koska tuomioistuimet ovat taipuvaisia nimeämään tällaisiin luetteloihin merkittyjä asiantuntijoita, joiden tuomioistuimet voivat olettaa omaavan niiden avustamisessa tarvittavat ominaisuudet.

53 Näin ollen on todettava, että vaikkei tuomioistuimilla ole muodollista velvollisuutta nimetä ainoastaan näihin luetteloihin merkittyjä asiantuntijoita, tällaisten luetteloiden pitämisellä rajoitetaan tuomioistuimia kääntäjinä avustavien asiantuntijoiden palvelujen tarjoamisen vapautta (ks. analogisesti asia 249/81, komissio v. Irlanti, tuomio 24.11.1982, Kok., s. 4005, Kok. Ep. VI, s. 589, 28 kohta).

54 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on myös niin, että silloinkin, kun alaa ei ole yhdenmukaistettu, tällainen palvelujen tarjoamisen vapauden rajoitus voidaan perustella yleistä etua koskevilla pakottavilla syillä, mikäli rajoitusta sovelletaan kaikkiin vastaanottavassa jäsenvaltiossa toimiviin henkilöihin tai yrityksiin, kunhan rajoitus on omiaan takaamaan sillä tavoiteltavan päämäärän toteutumisen ja kunhan se ei ylitä sitä, mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi, ja kun tätä etua ei suojella palvelujen tarjoajaan sen sijoittautumisvaltiossa sovellettavin säännöksin (ks. vastaavasti mm. yhdistetyt asiat C-369/96 ja C-376/96, Arblade ym., tuomio 23.11.1999, Kok., s. I-8453, 34 ja 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen sekä asia C-439/99, komissio v. Italia, tuomio 15.1.2002, Kok., s. I-305, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

55 *Näihin yleistä etua koskeviin pakottaviin syihin lukeutuvat oikeusalamaisten suojeleminen ja hyvän lainkäytön varmistaminen.*

56 Vaikka on totta, että asetuksen nro 2004-1463 2 §:n kaltaiseen säännökseen kirjatut edellytykset ovat omiaan takaamaan näiden päämäärien saavuttamisen ja näin ollen muodostavat hyväksyttävän rajoituksen palvelujen tarjoamisen vapaudelle, tämä rajoitus ei saa ylittää sitä, mikä on tarpeellista sanottujen päämäärien saavuttamiseksi.

57 Tästä on todettava, että vaikka oikeusalamaisten suojelemisella ja hyvän lainkäytön varmistamisella voidaan perustella sellaisten asiantuntijoiden luettelon pitäminen, joiden puoleen – kuten edellä 52 kohdassa on todettu – käytännössä useimmiten käännytään, tällaisen luettelon pitämisen on kuitenkin tapahduttava objektiivisin perustein ja syrjimättä.

58 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten viranomaisten asiana on valvoa muun muassa sitä, että muissa jäsenvaltioissa hankittu pätevyys tunnustetaan sen arvon edellyttämällä tavalla ja että se otetaan asianmukaisesti huomioon (ks. mm. asia C-340/89, Vlassopoulou, tuomio 7.5.1991, Kok., s. I-2357, Kok. Ep. XI, s. I-201, 16 kohta; asia C-31/00, Dreessen, tuomio 22.1.2002, Kok., s. I-663, 23 ja 24 kohta sekä em. asia Rubino, tuomion 34 kohta).

59 Käsiteltävissä asioissa Ranskan hallitus vetoaa käytäntöön, jonka mukaan pääasioissa kyseessä oleviin tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloihin merkitsemistä koskevien hakemusten arvioinnissa otetaan huomioon sellaisten hakijoiden kokemus, jotka suorittavat tai ovat suorittaneet toimeksiantoja asiantuntijana ulkomaiselle tuomioistuimelle.

60 Ennakkoratkaisupyynnöistä käy kuitenkin ilmi, että Cour de cassationin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan lailla tai asetuksella ei ole säädetty sellaisen päätöksen perustelemista koskevasta velvollisuudesta, jolla ensimmäistä merkintää kyseisiin luetteloihin koskeva hakemus hylätään, että merkitsemismenettelyssä ei anneta ratkaisua, joka kuuluisi niiden Ranskan lainsäädännön säännösten alaan, jotka koskevat oikeutta tutustua hallinnollisiin asiakirjoihin, ja että Cour de cassation, jonka käsiteltäväksi saatetaan valitus merkitsemishakemuksen hylkäävästä päätöksestä, selvittää ainoastaan sen, onko hakemusta käsitelty menettelysääntöjen mukaisesti, eikä siten tutki esimerkiksi hakijan ammatillista pätevyyttä.

61 Näin ollen on todettava, että päätökset, joilla hylätään tuomioistuimia kääntäjinä avustavien asiantuntijoiden asiantuntijaluetteloihin merkitsemistä koskeva hakemus pääasioissa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa, jäävät tehokkaan tuomioistuinvalvonnan ulkopuolelle siltä osin kuin on kyse muissa jäsenvaltioissa hankitun ja tunnustetun kokemuksen ja pätevyyden huomioon ottamisesta.

62 Tässä yhteydessä on korostettava, että kansallisten viranomaisten on arvioitava huolellisesti muissa jäsenvaltioissa hankittua kokemusta ja otettava se huomioon noudattaen menettelyä, joka on unionin oikeuden niiden vaatimusten mukainen, jotka koskevat unionin kansalaisille erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan nojalla kuuluvien perusoikeuksien tehokasta suojaa.

63 Tästä seuraa, että kaikki päätökset on voitava saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi, jotta niiden lainmukaisuus unionin oikeuteen nähden voidaan tutkia. Jotta tällainen oikeudellinen valvonta olisi tehokasta, henkilön, jota asia koskee, on voitava saada tiedoksi häntä koskevan päätöksen perustelut, jotta hän voi puolustautua mahdollisimman hyvin ja päättää tietoisena asiaa koskevista seikoista, onko asianmukaista saattaa asia tuomioistuimen ratkaistavaksi. Näin ollen toimivaltainen kansallinen viranomainen on velvollinen esittämään asianomaiselle syyt, joihin hakemuksen hylkääminen perustuu, joko itse päätöksessä tai myöhemmin erikseen asianosaisen pyynnöstä (ks.

asia 222/86, Heylens ym., tuomio 15.10.1987, Kok., s. 4097, Kok. Ep. IX, s. 225, 15 ja 17 kohta sekä em. asia Vlassopoulou, tuomion 22 kohta).

64 Jos siis kansallisessa lainsäädännössä, jolla rajoitetaan palvelujen tarjoamisen vapautta, ei säädetä tehokkaista tuomioistuinvalvontakeinoista, joilla voidaan varmistaa, että muiden jäsenvaltioiden tuomioistuimissa tunnustettu tuomioistuimia kääntäjänä avustavan asiantuntijan pätevyys on otettu asianmukaisesti huomioon, tällainen lainsäädäntö ei täytä unionin oikeuden vaatimuksia.

65 Täten asiassa C-372/09 esitettyyn kolmanteen kysymykseen on vastattava, että EY 49 artikla, jota vastaa nykyään SEUT 56 artikla, on esteenä pääasioissa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa tuomioistuimia kääntäjinä avustavien asiantuntijoiden luetteloon merkitsemiselle on asetettu pätevyyttä koskevia vaatimuksia mutta jonka mukaan henkilö, jota asia koskee, ei voi saada tietoonsa häntä koskevan päätöksen perusteluja eikä voi hakea päätökseen tehokkaasti muutosta tuomioistuimissa päätöksen laillisuuden tutkimiseksi ja erityisesti sen varmistamiseksi, että on noudatettu unionin oikeudesta johtuvaa vaatimusta siitä, että muissa jäsenvaltioissa hankittu ja tunnustettu pätevyys otetaan asianmukaisesti huomioon.

Asiassa C-373/09 esitetty kolmas kysymys

66 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee asiassa C-373/09 esittämällään kolmannella kysymyksellä, onko lain nro 71-498 2 §:ssä olevan kaltainen vaatimus, jonka mukaan henkilöä ei voida merkitä valtakunnalliseen tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloon, ellei hän osoita, että hän on ollut merkittynä cour d'appelin pitämään luetteloon keskeytyksettä kolmen vuoden ajan, erikseen tarkasteltuna sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden vastainen.

67 Aluksi on todettava, että edellä tämän tuomion 48 kohdassa esitettyjen syiden vuoksi tätä kysymystä on tarkasteltava ainoastaan palvelujen tarjoamisen vapauden alaan sovellettavien EY:n perustamissopimuksen määräysten osalta.

68 Edellä tämän tuomion 49–53 kohdassa esitetyistä seikoista seuraa, että laissa nro 71-498 ja asetuksessa nro 2004-1463 asetetulla vaatimuksella kyseisiin asiantuntijoiden luetteloihin merkitsemisestä rajoitetaan tuomioistuimia kääntäjinä avustavien asiantuntijoiden palvelujen tarjoamisen vapautta.

69 Lisäksi on syytä todeta, että cour d'appelin pitämään luetteloon keskeytyksettä kolmen vuoden ajan merkittynä olemista koskevan kaltaisella edellytyksellä voidaan varmistaa Cour de cassationissa käsiteltävän asian osapuolina olevien oikeusalamaisten suojeleminen ja hyvä lainkäyttö, ja näin ollen se voi olla hyväksyttävä palvelujen tarjoamisen vapauden rajoitus.

70 On kuitenkin tutkittava, ylittääkö tämä edellytys, jota sovelletaan erotuksetta sekä kotimaisiin että muiden jäsenvaltioiden palvelun tarjoajiin, sen, mikä on tarpeen näiden päämäärien saavuttamiseksi.

71 Ranskan hallitus väittää ensinnäkin, että tällaisella edellytyksellä varmistetaan se, että asiantuntijalla on hyvä tietämys kyseisen jäsenvaltion tuomioistuinmenettelyistä, jotka voivat poiketa olennaisesti muiden jäsenvaltioiden tuomioistuinmenettelyistä, ja että tällainen tietämys voidaan hankkia ainoastaan käytännön kautta. Koska lisäksi tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden suorittamat toimeksiannot ovat satunnaisia ja koska peräkkäisten toimeksiantojen välillä saattaa kulua useita kuukausia tai vuosia, vaatimus tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloon

keskeytyksettä kolmen vuoden ajan merkittynä olemisesta ei Ranskan hallituksen mukaan ole liioiteltu.

72 On todettava, että jos kaikkien tuomioistuinkäsittelyyn osallistuvien ammattilaisten tasokkuutta koskevat tiukat vaatimukset ovat perusteltuja yksityisten suojelemiseksi ja hyvän lainkäytön varmistamiseksi, näin on sitä suuremmalla syyllä silloin, kun on kyse ammattilaisista, jotka osallistuvat jäsenvaltion ylimmässä tuomioistuimessa – kuten Ranskan Cour de cassationissa – käytävään menettelyyn.

73 Kun on kyse tällaisen menettelyn yhteydessä suoritettavista käännöspalveluista, ei oikeusalamaisten suojelemiseksi ja hyvän lainkäytön varmistamiseksi ole suhteetonta vaatia, että kääntäjänä toimivalla asiantuntijalla on jo tietty käytännön kokemus oikeudellista kielenkääntämistä koskevista toimeksiannoista sekä kyseisen tuomioistuimen sijaintijäsenvaltion oikeusjärjestelmän jonkinlainen tuntemus.

74 Kun otetaan huomioon cour d'appelin pitämään luetteloon merkittyjen tuomioistuimia kääntäjinä avustavien asiantuntijoiden suorittamien toimeksiantojen satunnaisuus ja se, että peräkkäisten toimeksiantojen välillä saattaa kulua useita kuukausia tai peräti vuosia, kyseessä olevalle jäsenvaltiolle on annettava tietty harkintavalta näiden päämäärien saavuttamiseksi tarvittavan ajan osalta. Näissä olosuhteissa vaatimus tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden luetteloon keskeytyksettä kolmen vuoden ajan merkittynä olemisesta ei pääsääntöisesti ylitä sitä, mikä on tarpeen näiden päämäärien saavuttamiseksi.

75 Tällaisen säännön soveltaminen toisen jäsenvaltion tuomioistuimia kääntäjänä avustavaan asiantuntijaan, joka on jo suorittanut toimeksiantoja tämän toisen jäsenvaltion tai muiden jäsenvaltioiden tuomioistuimissa ja erityisesti niiden ylimmissä tuomioistuimissa, olisi kuitenkin suhteetonta edellä tämän tuomion 58 kohdassa esiin tuodun periaatteen kannalta.

76 On nimittäin niin, että pääasioissa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa unionin oikeudessa edellytetään, että viranomainen, joka käsittelee tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden valtakunnallisen luettelon kaltaiseen luetteloon merkitsemistä varten tehdyn hakemuksen, ottaa huomioon hakijan muissa jäsenvaltioissa hankkiman pätevyyden voidakseen määrittää, vastaako se cour d'appelin pitämään luetteloon keskeytyksettä kolmen vuoden ajan merkittynä olleelta henkilöltä tavallisesti edellytettävää asiantuntemusta tai missä määrin näin on (ks. analogisesti em. asia Vlassopoulou, tuomion 16 kohta).

77 Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa, kuten tämän tuomion 63 kohdassa on jo todettu, että kaikki päätökset on voitava saattaa tuomioistuinten käsiteltäväksi, jotta niiden lainmukaisuus unionin oikeuteen nähden voidaan tutkia, ja henkilön, jota asia koskee, on voitava saada tiedoksi häntä koskevan päätöksen perustelut.

78 Kun otetaan huomioon edellä esitetyt perustelut, asiassa C-373/09 esitettyyn kolmanteen kysymykseen on vastattava, että EY 49 artikla, jota vastaa nykyään SEUT 56 artikla, on esteenä lain nro 71-498 2 §:ssä olevan kaltaiselle vaatimukselle, jonka mukaan henkilöä ei voida merkitä tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden valtakunnalliseen luetteloon kääntäjänä, ellei hän osoita, että hän on ollut merkittynä cour d'appelin pitämään kyseisten asiantuntijoiden luetteloon keskeytyksettä kolmen vuoden ajan, mikäli tällaisella vaatimuksella estetään se, että tutkittaessa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen sellaisen henkilön hakemus, joka ei ole osoittanut luetteloon kuulumista koskevan edellytyksen täyttymistä, tällaisen henkilön toisessa jäsenvaltiossa hankkima ja siellä tunnustettu pätevyys otetaan asianmukaisesti huomioon sen

määrittämiseksi, vastaako pätevyys – ja jos, niin missä määrin – cour d'appelin pitämään luetteloon keskeytyksettä kolmen vuoden ajan merkittynä olleelta henkilöltä tavallisesti edellytettävää asiantuntemusta.

Oikeudenkäyntikulut

79 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

1) Tuomioistuimen sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa ammatinharjoittajalle tapauskohtaisesti antama toimeksianto avustaa sitä asiantuntijana kääntäjän ominaisuudessa on EY 50 artiklassa, jota vastaa nykyinen SEUT 57 artikla, tarkoitettua palvelujen tarjoamista.

2) Pääasioissa kyseessä olevan kaltainen tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden käännöstoiminta ei ole EY 45 artiklan ensimmäisessä kohdassa, jota vastaa nykyinen SEUT 51 artiklan ensimmäinen kohta, tarkoitettua julkisen vallan käyttöön liittyvää toimintaa.

3) EY 49 artikla, jota vastaa nykyään SEUT 56 artikla, on esteenä pääasioissa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa tuomioistuimia

kääntäjinä avustavien asiantuntijoiden luetteloon merkitsemiselle on asetettu pätevyyttä koskevia vaatimuksia mutta jonka mukaan henkilö, jota asia koskee, ei voi saada tietoonsa häntä koskevan päätöksen perusteluja eikä voi hakea päätökseen tehokkaasti muutosta tuomioistuimissa päätöksen laillisuuden tutkimiseksi ja erityisesti sen varmistamiseksi, että on noudatettu unionin oikeudesta johtuvaa vaatimusta siitä, että muissa jäsenvaltioissa hankittu ja tunnustettu pätevyys otetaan asianmukaisesti huomioon.

4) EY 49 artikla, jota vastaa nykyään SEUT 56 artikla, on esteenä tuomioistuimia avustavista asiantuntijoista 29.6.1971 annetun lain nro 71-498, sellaisena kuin se on muutettuna 11.2.2004 annetulla lailla nro 2004-130, 2 §:ssä olevan kaltaiselle vaatimukselle, jonka mukaan henkilöä ei voida merkitä tuomioistuimia avustavien asiantuntijoiden valtakunnalliseen luetteloon kääntäjänä, ellei hän osoita, että hän on ollut merkittynä cour d'appelin pitämään kyseisten asiantuntijoiden luetteloon keskeytyksettä kolmen vuoden ajan, mikäli tällaisella vaatimuksella estetään se, että tutkittaessa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen sellaisen henkilön hakemus, joka ei ole osoittanut luetteloon kuulumista koskevan edellytyksen täyttymistä, tällaisen henkilön toisessa jäsenvaltiossa hankkima ja siellä tunnustettu pätevyys otetaan asianmukaisesti huomioon sen määrittämiseksi, vastaako pätevyys – ja jos, niin missä määrin – cour d'appelin pitämään luetteloon keskeytyksettä kolmen vuoden ajan merkittynä olleelta henkilöltä tavallisesti edellytettävää asiantuntemusta.

5) Tuomioistuimia kääntäjinä avustaville asiantuntijoille annetut toimeksiannot, kun tällaisen toimeksiannon suorittaa Cour de cassationin pitämän valtakunnallisen luettelon kaltaiseen luetteloon merkitty asiantuntija, eivät kuulu ammattipätevyyden tunnustamisesta 7.9.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun säännellyn ammatin käsitteen alaan.

Allekirjoitukset